

807.

На основу члана 95 тачка 3 Устава Црне Горе доносим

**УКАЗ
О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О СТОЧАРСТВУ**

Проглашавам Закон о сточарству, који је донијела Скупштина Црне Горе 24. сазива, на другој сједници другог редовног засиједања у 2010. години, дана 30. новембра 2010. године.

Број: 01- 2490/2

Подгорица, 06.12.2010. године

Предсједник Црне Горе,
Филип Вујановић, с.р.

На основу члана 82 став 1 тачка 2 и члана 91 став 1 Устава Црне Горе, Скупштина Црне Горе 24. сазива, на другој сједници другог редовног засиједања у 2010. години, дана 30. новембра 2010. године, донијела је

**ЗАКОН
О СТОЧАРСТВУ**

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

(1) Овим законом уређују се начин и услови гајења домаћих животиња, начин доношења и спровођења одгајивачко-селекцијског програма, очување генетске варијабилности, промет приплодних животиња и генетичког материјала, права и обавезе субјеката у сточарству и друга питања од значаја за сточарство.

(2) Овај закон примјењује се на гајење: говеда, бивола, оваца, коза, копитара, свиња, живине, крзнашица, кунића и пчела (у даљем тексту: домаће животиње).

Циљеви сточарства

Члан 2

Јавни интерес у области сточарства (у даљем тексту: циљеви сточарства) је:

- 1) производња довољних количина квалитетних сточарских производа;
- 2) побољшање особина домаћих животиња уз очување њихове виталности;
- 3) очување генетске варијабилности, биолошке разноврсности и аутохтоних раса у сточарству;
- 4) побољшање квалитета сточарских производа;
- 5) гајење домаћих животиња уз примјену норматива за очување животне средине и уз примјену зоохигијенских и етолошких норматива;
- 6) извођење стручних зоотехничких поступака;

7) примјена резултата научноистраживачког, стручног, образовног и савјетодавног рада у сточарству и други циљеви од значаја за сточарство.

Субјекти у сточарству

Члан 3

Послове у сточарству врше: орган државне управе надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство), одгајивачи, организације одгајивача у сточарству (у даљем тексту: одгајивачке организације), научноистраживачке установе и друга правна лица која овласти Министарство (у даљем тексту: овлашћене установе).

Значење израза

Члан 4

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) **аутохтоне расе домаћих животиња** су расе које су настале и гаје се на подручју Црне Горе;

2) **банка гена** је контролисано гајење и чување приплодног материјала у циљу очувања генетске разноврсности домаћих животиња;

3) **добра одгајивачка пракса** је гајење домаћих животиња на начин који омогућава добробит животиња уз уважавање природних карактеристика пољопривредног подручја, очување плодности земљишта у складу са начелима одрживог развоја и добијање безбједних сточарских производа;

4) **домаће животиње** су животиње које човјек гаји ради остваривања привредне користи, које живе и размножавају се под његовом контролом и које не живе слободно у природи;

5) **еколошки норматив** је дозвољено оптерећење животне средине при гајењу домаћих животиња;

6) **етолошки норматив** је минимум услова при гајењу домаћих животиња којима се омогућава њихова добробит и карактеристично понашање;

7) **гајење домаћих животиња** је примјена генетских и зоотехничких поступака у циљу испољавања производног потенцијала животиња;

8) **генетска резерва** је минимални број домаћих животиња оба пола, доза сјемена, јајних ћелија, ембриона или соматских ћелија који морају бити у залихама, у складу са одгајивачким програмом, за потребе очувања генетске разноврсности и за размножавање животиња у ванредним околностима;

9) **генетска варијабилност** је разноврсност гена унутар популације;

10) **генетички материјал** је сјеме, јајне ћелије, ембриони или соматске ћелије;

11) **хибрид** је животиња добијена укрштањем домаћих животиња различитих врста, раса или линија;

12) **контролисано размножавање домаћих животиња** је осјемењивање сјеменом квалитетних мушких приплодних грла и пресађивање оплођене јајне ћелије, парење одабраним мушким приплодним грлима, природно и вјештачко лежење живине и природно и вјештачко осјемењавање пчела;

13) **линија** је група домаћих животиња унутар једне расе која се по својим особинама истиче у односу на остале животиње исте расе;

14) **лиценцирање** је зоотехничка мјера оцјене и одабирања приплодних грла за природни припуст;

15) **матична евиденција** је књига, датотека, електронски или други писани документ у који се уписују приплодна грла по врстама и расама, која испуњавају услове

прописане одгајивачко-селекцијским програмом и која су одабрана за даље размножавање;

16) **матично грло** је приплодно грло стоке, матична јата живине и пчелиње матице, које испуњавају прописане услове и критеријуме одређене одгајивачко-селекцијским програмом у погледу поријекла, екстеријера и производних особина за упис у матичну књигу;

17) **молекуларно генетски тестови** су поступци за утврђивање учесталости одређених гена;

18) **одгајивач** је физичко лице, привредно друштво, предузетник или правно лице које гаји домаће животиње;

19) **одгајивачка организација** је правно лице коју чини више интересно повезаних одгајивача и чија је основна дјелатност генетско унапјеђивање домаћих животиња спровођењем одгајивачко-селекцијског програма;

20) **одгајивачка вриједност** је дио генетске вриједности домаће животиње који се преноси на потомке;

21) **одгајивачко-селекцијски програм** је скуп метода и услова за гајење домаћих животиња одређене врсте и расе домаћих животиња, као и за одабирање, испитивање и употребу оцијењених и одабраних приплodних животиња;

22) **пчелиња матица** је репродуктивно способна женка у пчелињем друштву;

23) **пчелиње друштво** чине медоносне пчеле-радилице, матица и трутови смјештени у кошници са припадајућим саћем;

24) **пчелињак** је скуп пчелињих друштава смјештених у кошницама постављеним у слободном простору, на посебном стабилном или монтажном објекту, а може бити уграђен у возило за превоз;

25) **пчелиња паша** је медоносно биље са којег пчеле сакупљају нектар, полен и смоласте материје;

26) **педигре** је потврда о поријеклу квалитетне приплodне домаће животиње;

27) **плоткиња** је женско приплодно грло које је оцијењено и одабрано према условима утврђеним одгајивачко-селекцијским програмом;

28) **популација** је група домаћих животиња које су укључене у исти одгајивачки програм;

29) **приплodна домаћа животиња** је здраво грло мушког или женског пола намијењена за даљу репродукцију;

30) **приплodњак** је мушко приплодно грло које је оцијењено и одабрано према условима утврђеним одгајивачко-селекцијским програмом;

31) **провенијенција** је трговачко име за приплodну живину коју је селекционар држао у затвореном јату и вршио селекцију током пет генерација;

32) **промет приплodног материјала** је увоз, извоз, транзит, продаја, односно уступање трећем лицу;

33) **раса** је скуп животиња исте врсте, сличних морфолошких и физиолошких особина;

34) **селекција** је избор родитеља следеће генерације животиња;

35) **сточарство** је грана пољопривреде која се бави гајењем домаћих животиња;

36) **тестирање домаћих животиња** је примјена прописаних метода и поступака испитивања испољености појединих особина домаћих животиња;

37) **трансгене животиње** су животиње код којих је трајно промијењен геном додавањем, одузимањем или замјеном одређених гена, односно дјелова дезоксирибонуклеинске киселине;

38) **увоз приплodног материјала** је свако уношење квалитетних приплodних животиња, јаја за лежење, сјемена, јајних ћелија и ембриона ради спровођења

одгајивачког програма на царинско подручје Црне Горе, осим увоза ради транзита, и привременог увоза приплодних животиња ради такмичења, изложби и сл.;

39) **условно грло** је прописана јединица за поређење међу врстама и категоријама домаћих животиња;

40) **вјештачко осјемењивање** је зоотехничка метода уноса сјемена у репродуктивне органе плотикине примјеном посебних инструмената;

41) **врсту** чине животиње истог рода које су сличне или сличних морфолошких и физиолошких особина које међусобно парене дају неограничено плодно потомство;

42) **зоотехника** је скуп техничко-технолошких поступака у гајењу и искоришћавању животиња.

II. ГАЈЕЊЕ ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА

Технологија и начин гајења

Члан 5

(1) Ради остваривања циљева сточарства из члана 2 овог закона одгајивач је дужан да гајење домаћих животиња врши у складу са овим законом, прописима којима је уређена заштита здравља и добробити животиња и добром одгајивачком праксом.

(2) Гајење животиња врши се у складу са њиховом способношћу прилагођавања, уз задовољавање њихових биолошких потреба, примјену етолошких норматива и на начин којим се не ометају њихове тјелесне функције и понашање.

(3) Превоз и клање домаћих животиња врши се у складу са прописима којима је уређена заштита здравља и добробити животиња и безбједност хране.

Начини гајења

Члан 6

(1) Домаће животиње могу се гајити на конвенционални или на природи прилагођен начин.

(2) Конвенционално гајење је начин гајења домаћих животиња у којем се примјењују дозвољени системи гајења, исхране и стимулације производње.

(3) Природи прилагођено гајење домаћих животиња је животној средини прилагођен облик пољопривредне производње, који се може спроводити само на пољопривредним газдинствима са природи прилагођеном биљном производњом.

(4) Гајење домаћих животиња из става 3 овог члана може бити:

1) интегрално сточарство на пољопривредним газдинствима на којима је омогућено уравнотежено кружење материја, тако да унос материја не прелази износ;

2) органско сточарство, примјеном метода и поступака утврђених прописима којима је уређена органска пољопривреда;

3) биолошки динамично сточарство, уз поштовање метода органског сточарства које је усклађено са захтјевима биодинамичке пољопривреде и уз поштовање природних законитости у гајењу домаћих животиња.

(5) Ближи услови за разврставање пољопривредних газдинства из става 4 овог члана и методе и поступци гајења утврђују се прописом Министарства.

Гајење у заштићеним подручјима

Члан 7

(1) Пољопривредно земљиште намијењено сточарству може се прогласити заштићеним подручјем, уз претходно прибављено мишљење Министарства.

(2) Када се актом из става 1 овог члана ограничавају обим и услови гајења домаћих животиња, власници или одгајивачи домаћих животиња са тог подручја имају право на накнаду за умањени приход проузрокован тим ограничењем, у складу са прописима којима је уређена заштита природе.

Објекти и опрема за гајење

Члан 8

(1) Одгајивач је дужан да за гајење домаћих животиња, у складу са зоотехничким, зоохигијенским и етолошким нормативима, обезбиједи одговарајуће земљиште, инфраструктуру, објекте и опрему.

(2) За гајење домаћих животиња могу се користити:

- 1) штале, измузишта, пчелињаци и друго;
- 2) ђубришта и објекти за сточне отпатке;
- 3) складишта за храну (сјеници, силоси, амбари, подруми и слично) и чиста вода;
- 4) ограде, тркалишта, испусти, простор за сабирање воде, појилишта и др.

(3) Објекти из става 2 овог члана морају да испуњавају прописане зоотехничке услове у складу са овим законом и прописима којима је уређена заштита здравља и добробити животиња.

(4) Ради обезбјеђивања одговарајућег квалитета домаћих животиња и сточарских производа, одгајивач је дужан да, у складу са овим законом и прописима који регулишу заштиту здравља и добробити животиња, при гајењу користи одговарајућу опрему за смештај, храњење, напајање, чишћење и његу, као и опрему за превоз животиња и животињских отпадака.

(5) Ближи услови у погледу објеката и опреме за гајење појединих врста домаћих животиња из ст. 3 и 4 овог члана утврђују се прописом Министарства.

Зоотехнички поступци

Члан 9

(1) Одгајивач је дужан да посједује основна знања о гајењу и поступању са домаћим животињама, заштити здравља животиња, исхрани, квалитету производа животињског поријекла и поступању са стајским ђубривом.

(2) Одгајивач може сам да изводи зоотехничке поступке који су неопходни за успјешно гајење и заштиту здравља животиња, и то:

- 1) прву помоћ (заустављање крварења, примарна обрада рана, помоћ при порођају);
- 2) купирање репова прасади до осмог дана старости;
- 3) стављање гумица на репове јагњади до петог дана старости;
- 4) скраћивање, односно брушење зуба прасади, први дан по рођењу;
- 5) обраду и његу папака, копита и чишћење животиња;
- 6) спољашњи преглед на бременитост;
- 7) контролу продуктивности;
- 8) употребу и давање минералних и витаминских препарата и дозвољених фармаколошких средстава, која нијесу условљена издавањем по рецепту, а према упутствима ветеринара;

- 9) дезинфекцију и дезинсекцију сточарских објеката дозвољеним средствима;
 - 10) његу и стрижу длаке и вуне;
 - 11) спровођење апитехничких мјера у циљу успјешног гајења пчела;
 - 12) спрјечавање природног ројења и грабежи;
 - 13) увођење вјештачког изројавања пчелињих друштава за сопствене потребе.
- (3) Оспособљавање одгајивача за гајење животиња и самостално извођење зоотехничких поступака из става 2 овог члана врши се на организованим обукама, по програму који утврђује Министарство.
- (4) Врста и ниво оспособљавања прилагођава се захтјевности послова при гајењу домаћих животиња.

Исхрана домаћих животиња

Члан 10

- (1) Одгајивач је дужан да домаће животиње редовно храни и напаја довољним количинама квалитетне хране и воде за пиће, на начин којим се задовољавају хранидбене и друге биолошке потребе животиња.
- (2) Домаће животиње могу се хранити само храном за животиње чији квалитет одговара прописима о безбједности и квалитету хране за животиње.
- (3) Под квалитетом хране за домаће животиње подразумијевају се њена физичко-хемијска својства и нутритивна вриједност.
- (4) Испитивање квалитета хране за животиње може да врши правно лице које је за обављање тих послова овластило Министарство.
- (5) Домаћим животињама које се користе у привредне сврхе забрањено је давање хормоналних препарата ради подстицања раста, производње млијека, меса, јаја или из других разлога.
- (6) Изузетно од става 5 овог члана, дозвољено је давање хормоналних препарата у репродуктивне и терапијске сврхе.
- (7) Минимални захтјеви у погледу физичко-хемијских својстава хране за домаће животиње, као и услови које мора испуњавати правно лице из става 4 овог члана утврђују се прописом Министарства.

Производи животињског поријекла

Члан 11

- (1) Производима животињског поријекла, у смислу овог закона, сматрају се: живе животиње, сјеме, јајне ћелије, месо у облику трупова и полутки, свјеже млијеко, изнутрице, вуна, јаја, пчелињи производи и стајњак.
- (2) Производи из става 1 овог члана морају одговарати прописаним условима о квалитету производа животињског поријекла.
- (3) Испитивање квалитета производа животињског поријекла може да врши правно лице које је овлашћено од Министарства.

Животињске излучевине, отпаци и ђубрење

Члан 12

- (1) Животињске излучевине (стајњак и осока) као и компост се, у складу са прописима и добром одгајивачком праксом, могу користити за ђубрење пољопривредних површина на начин којим се обезбјеђује снабдијевање биљака

хранљивим материјама и очување плодности тла, а не утиче негативно на животну средину.

(2) Животињске излучевине и компост из става 1 овог члана који се користе за ђубрење пољопривредних површина не сматрају се отпаcima.

(3) Са животињским отпаcima који се не употребљавају за намјене из става 1 овог члана мора се поступати на начин којим се не угрожава здравље људи и животиња, животна средина и квалитет хране и сточарских производа, у складу са прописима о уклањању отпада животињског поријекла.

(4) Објекти за одлагање животињских излучевина (ђубришта, осочне јаме, лагуне) и погони за прераду и обраду животињских отпадака морају испуњавати техничке и технолошке услове утврђене прописом.

Гајење пчела, катастар пчелиње паше и пашни ред

Члан 13

(1) Гајење пчела врши се у пчелињаку.

(2) Одгајивач пчела је дужан да спроводи све мјере и радње за примјену добре пчеларске праксе у да постави пчелињак на мјесто на којем пчеле не сметају сусједима и пролазницима.

(3) Коришћење медоносног биља за пчелињу пашу је слободно и без накнаде.

(4) Катастар пчелиње паше је база података о присуству медоносног биља на одређеном подручју и начину управљања пчелињом пашом коју води пчеларска организација са тог подручја.

(5) Искоришћавање пчелиње паше на подручју једног или више пасишта која су уписана у катастар пчелиње паше врши се у складу са пчеларским пашним редом.

(6) Пчеларски пашни ред предлажу пчеларске организације са одређеног пасишта, а потврђује га Министарство, на период од пет година. Ако на одређеном подручју или пасишту постоји више пчеларских организација дужне су да доставе заједнички предлог пашног реда. Ако на неком подручју или пасишту не постоји пчеларска организација или ако постојећа пчеларска организација не предложи пашни ред, пашни ред предлаже савез пчеларских организација.

(7) Ближа садржина, начин утврђивања и вођења катастра пчелиње паше, пчеларског пашног реда и прогнозе медања, услови и начин постављања пчелињака утврђују се прописом Министарства.

Селидба пчела

Члан 14

(1) Ради коришћења пчелиње паше одгајивач пчела може пчелињак пресељавати са сталног на друго мјесто држања.

(2) Селидба пчелињих друштава дозвољена је само ако су сва пчелиња друштва здрава.

(3) Здравствено стање пчела доказује се увјерењем о здравственом стању у складу са прописима којима је уређена здравствена заштита животиња.

(4) Услови и начин селидбе пчела и садржина увјерења из става 3 овог члана утврђују се прописом Министарства.

Евиденције, регистри и базе података у сточарству

Члан 15

(1) Одгајивачи, одгајивачке организације и овлашћене установе дужни су да воде прописане евиденције, регистре и друге базе података у сточарству.

(2) Министарство обезбјеђује повезаност база података у сточарству са другима базама података у пољопривреди и међународним информационим системима у области сточарства, у складу са законом.

(3) Послови вођења база података финансирају се из буџета Црне Горе.

(4) Приступ базама података из става 1 овог члана може се обезбиједити овлашћеним установама, одгајивачким организацијама и другим правним лицима у области сточарства, у складу са уговором закљученим са Министарством.

(5) Начин прикупљања, обезбјеђивања и коришћења података, ближи начин вођења и садржај евиденција, регистара и других база података у сточарству утврђује се прописом Министарства.

III. ОДГАЈИВАЧКО-СЕЛЕКЦИЈСКИ ПРОГРАМ, УНАПРИЈЕЂИВАЊЕ И ОЧУВАЊЕ ОСОБИНА ДОМАЊИХ ЖИВОТИЊА

Одгајивачко-селекцијски програм

Члан 16

(1) Ради остваривања циљева у сточарству у складу са овим законом Влада Црне Горе (у даљем тексту: Влада) доноси одгајивачко-селекцијски програм за поједине врсте и расе домаћих животиња, за период од пет година.

(2) Одгајивачко-селекцијски програм припремају овлашћене установе и одгајивачке организације које, у складу са законом, овласти Министарство.

(3) Одгајивачко-селекцијски програм спроводи се на цијелој територији Црне Горе.

(4) Одгајивачко-селекцијски програм спроводе овлашћене установе и одгајивачке организације које испуњавају прописане услове у погледу кадровске и техничке опремљености, које овласти Министарство у складу са овим законом.

(5) Средства за спровођење одгајивачко-селекцијског програма обезбјеђују се у буџету Црне Горе.

(6) Обим, врста и динамика спровођења мјера и обим и начин финансирања реализације одгајивачко-селекцијског програма утврђује се прописом Владе – Агробуџетом.

(7) Овлашћена установа, односно одгајивачка организација, која спроводи одгајивачко-селекцијски програм дужна је да о резултатима спровођења поднесе извјештај Министарству, до 30. јуна текуће за претходну годину.

Садржај одгајивачко-селекцијског програма

Члан 17

(1) Одгајивачко-селекцијским програмом нарочито се утврђују:

- 1) циљеви и правци одгајања појединих врста и раса домаћих животиња;
- 2) одгајивачке и селекцијске методе;
- 3) величина популације на коју се примјењује програм;
- 4) развојни, истраживачки и стручни задаци за потребе повећања ефикасности спровођења програма;

- 5) мјере за унапријеђење одгајања домаћих животиња и обезбјеђивање ширења генетског напретка и квалитета производа животињског поријекла;
 - 6) зоотехнички стандарди за поједине врсте и расе домаћих животиња;
 - 7) методе испитивања производних способности;
 - 8) методе оцјењивања и одабирања приплодних животиња и оцјене оплемењивачке вриједности;
 - 9) начин вођења прописане документације;
 - 10) план коришћења приплодних животиња ради постизања одгајивачко-селекцијских циљева;
 - 11) план обезбјеђивања генетских резерви и очувања генетске варијабилности;
 - 12) начин финансирања, обим и начин расподјеле средстава за спровођење програма.
- (2) Зоотехнички стандарди из става 1 тачка 6 овог члана, за сваку врсту и расу домаћих животиња, утврђују се прописом Министарства.

Матична евиденција

Члан 18

- (1) Овлашћена установа у сточарству, односно одгајивачка организација дужна је да води матичну евиденцију у коју се, по врстама и расама домаћих животиња, уписује свако приплодно грло које испуњава прописане услове.
- (2) За аутохтоне расе води се матична евиденција о поријеклу сваке расе посебно.
- (3) Организације из става 1 овог члана дужне су да издају изводе из матичне евиденције и зоотехничке документе о приплодним грлима за које воде матичну евиденцију.
- (4) Ближа садржина и врсте матичне евиденције и услови за упис приплодних животиња утврђују се прописом Министарства.

Приплодне животиње

Члан 19

- (1) Приплодним животињама, у смислу овог закона, сматрају се здраве домаће животиње намијењене за даљу репродукцију.
- (2) Квалитетна приплодна, односно матична грла су приплодна грла стоке, матична јата живине и пчелиње матице, која испуњавају прописане услове и критеријуме одређене одгајивачко-селекцијским програмом у погледу поријекла, екстеријера и производних особина за упис у матичну књигу;
- (3) Матична грла морају бити:
 - 1) на прописан начин обиљежена;
 - 2) имати познато поријекло;
 - 3) испуњавати услове да буду уписана у матичну евиденцију;
 - 4) праћена одговарајућом зоотехничком документацијом.
- (4) Матична грла могу бити оцијењена и разврстана у класе ради спровођења селекцијских и комерцијалних послова.
- (5) Ближи услови које треба да испуњавају квалитетне приплодне животиње, садржај зоотехничке документације, поступак и начин оцјењивања и њихово разврставање у класе утврђују се прописом Министарства.
- (6) Одгајивач не смије као квалитетно приплодно, односно матично грло користити животињу која не испуњава услове из става 3 овог члана.

Поријекло приплодних животиња

Члан 20

(1) Свако квалитетно приплодно, односно матично грло мора имати познато поријекло.

(2) Поријекло матичних грла може бити пуно или непотпуно.

(3) Пуним поријеклом из става 2 овог члана сматра се поријекло када су за матично грло познате двије или више генерација предака у складу са одгајивачко-селекцијским програмом, осим копитара код којих се пуним поријеклом сматра ако је познато пет генерација предака.

(4) Непотпуним поријеклом из става 2 овог члана сматра се поријекло када се за приплодну животињу не могу утврдити сви преци из става 3 овог члана, али као минимум мора бити познато поријекло једног од родитеља.

(5) Ближи услови за испуњавање пуног или непотпуног поријекла, као и методе и начин утврђивања и провјере поријекла утврђују се прописом Министарства.

Признавање нових раса и линија домаћих животиња

Члан 21

(1) Нове расе, сојеви и линије домаћих животиња које настају на подручју Црне Горе у складу са усвојеним научним методама признаје и одобрава Министарство.

(2) Ближи услови за признавање нових раса и линија домаћих животиња утврђују се прописом Министарства.

Репродукција домаћих животиња

Члан 22

(1) Репродукција домаћих животиња спроводи се вјештачким осјемењивањем или природним припустом, под условима и на начин утврђен овим законом и прописима којима се уређује заштита здравља животиња.

(2) Одгајивач, односно извођач вјештачког осјемењивања дужан је да води евиденцију и да изда потврду о извршеном природном припусту, односно о вјештачком осјемењивању.

(3) Ближи услови спровођења репродукције домаћих животиња по врстама, начин вођења евиденције и садржина потврде из става 2 овог члана утврђују се прописом Министарства.

Вјештачко осјемењивање

Члан 23

(1) Вјештачко осјемењивање може да обавља правно лице у складу са прописима којима је уређена заштита здравља животиња.

(2) Правно лице које врши вјештачко осјемењивање дужно је да:

1) вјештачко осјемењивање спроводи у складу са одгајивачко-селекцијским програмом;

2) употребљава сјеме које испуњава услове утврђене овим законом и прописима којима је уређена заштита здравља животиња;

3) податке о извршеном вјештачком осјемењивању уноси у прописане евиденције и базе података;

4) при издавању потврде о извршеном осјемењивању користи расположиве податке из база података и матичне евиденције;

5) обавља вјештачко осјемењивање током цијеле године.

Природни припуст

Члан 24

(1) Мушко приплодно грло (приплодњак) намијењено за природни припуст, на подручјима гдје је доступно вјештачко осјемењивање, може се користити само на сопственој фарми, односно стаду, осим у случају пастува и нераста.

(2) На подручју на којем је обухват вјештачког осјемењивања недовољан или га уопште нема дозвољено је коришћење одабраних (лиценцираних) приплодњака на већем броју стада.

(3) За природни припуст из става 2 овог члана може се користити само приплодњак који је уписан у матичну књигу и одабран у складу са одгајивачко - селекцијским програмом из члана 16 овог закона.

(4) Одабир приплодњака за природни припуст (лиценцирање) врши комисија коју чини: представник овлашћене установе одговорне за спровођење одгајивачко-селекцијског програма на том подручју, представник органа локалне управе надлежног за област пољопривреде и ветеринар из ветеринарске амбуланте којој је додијељено вршење јавних послова на том подручју, у складу са законом којим се уређује заштита здравља животиња.

(5) Одредбе ст. 1, 2 и 3 овог члана не примјењују се на живину, куниће, пчеле, магарце, крзнашице.

Коришћење приплодњака

Члан 25

(1) Правно лице овлашћено за репродукцију и вјештачко осјемењивање и одгајивачи могу за приплод да користе само одабране приплодњаке за које је овлашћена установа издала зоотехнички документ о оцјени одгајивачке вриједности.

(2) Услови и начин коришћења приплодњака, период за који се може користити у приплоду и методе оцјене одгајивачке вриједности приплодњака утврђују се одгајивачко-селекцијским програмом.

(3) Изузетно од става 1 овог члана, када је угрожен приплод домаћих животиња, Министарство може да дозволи коришћење приплодњака који не испуњавају прописане услове.

(4) Одгајивачко-селекцијским програмом утврђује се минималан број приплодњака за потребе вјештачког осјемењивања и природног припуста.

(5) Средства за суфинансирање држања довољног броја приплодњака у складу са одгајивачко-селекцијским програмом обезбјеђују се у буџету Црне Горе.

(6) Мушка грла која нијесу одабрана за коришћење у приплоду и мушка грла у тову за која се утврди да су коришћена за природно парење онеспособљавају се за приплод.

Сјеме

Члан 26

(1) Сперму домаћих животиња (у даљем тексту: сјеме) дозвољено је користити и ставити у промет, ако:

1) је добијено и ускладиштено у центру за репродукцију и вјештачко осјемењивање;

2) је добијено од приплодњака који испуњава услове из члана 25 става 1 овог закона;

3) је обиљежено на прописан начин и ако се за њега води, односно прати га прописана документација;

4) одговара прописаним условима о квалитету и прописима којима је уређена заштита здравља животиња;

5) испуњава и друге зоотехничке услове.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, сјеме се може производити и користити на производним јединицама (фармама), ако је произведено искључиво за сопствене потребе.

(3) Одредба става 1 овог члана не примјењује се на сјеме живине, кунића, крзнашица, пчела и магараца.

(4) Ближи услови у погледу квалитета сјемена, начина обиљежавања и вођења евиденције о производњи утврђују се прописом Министарства.

Јајне ћелије и ембриони

Члан 27

(1) Животињске јајне ћелије и ембриони (у даљем тексту: јајне ћелије и ембриони) могу се користити и ставити у промет само, ако:

1) су добијени и ускладиштени на прописан начин у организацији овлашћеној за прикупљање, добијање и пресађивање ембриона;

2) потичу од приплодних животиња које испуњавају услове за добијање јајних ћелија и ембриона у складу са одгајивачко-селекцијским програмом;

3) су обиљежени на прописан начин, а ако су у животињи примаоцу она мора бити обиљежена на прописан начин;

4) их прати прописана документација;

5) одговарају прописаним условима о квалитету и прописима којима је уређена заштита здравља животиња.

(2) Одредба става 1 овог члана не примјењује се на јаја за насад живине и пчелиње матице.

(3) Ближи услови које морају да испуњавају јајне ћелије и ембриони из става 1 овог члана утврђују се прописом Министарства.

Генетске манипулације и трансгене домаће животиње

Члан 28

(1) Забрањено је мијењање насљедне основе домаћих животиња методама генетске манипулације.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, може се вршити мијењање насљедне основе домаћих животиња методама генетске манипулације само у научноистраживачке сврхе, у затвореном и за те сврхе опремљеном објекту, уз дозволу коју издаје Министарство.

(3) Комерцијална употреба трансгених домаћих животиња врши се у складу са прописима којима је уређена област генетски модификованих организама.

Молекуларно-генетски тестови

Члан 29

(1) Молекуларно-генетски тестови користе се за прикупљање информација о квалитетним приплодним животињама, за одлучивање у спровођењу одгајивачко-селекцијског програма, за очување аутохтоних раса домаћих животиња и ради очувања биолошке разноврсности домаћих животиња.

(2) Молекуларно-генетски тестови изводе се по начелима добре лабораторијске праксе, примјеном међународно признатих метода у лабораторијама које су за то овлашћене.

Контрола производних особина и оцјена одгајивачке вриједности

Члан 30

(1) Овлашћене установе и одгајивачке организације дужне су да контролу производних особина домаћих животиња и оцјену одгајивачке вриједности врше у складу са одгајивачко-селекцијским програмом и међународно признатим зоотехничким методама.

(2) Резултати контроле продуктивности и оцјене одгајивачке вриједности домаћих животиња морају бити упоредиви и међународно примјењиви.

(3) Ближи начин и методе вршења контроле производних особина и оцјене одгајивачке вриједности домаћих животиња утврђују се прописом Министарства.

Центар за репродукцију и вјештачко осјемењивање

Члан 31

(1) Центар за репродукцију и вјештачко осјемењивање дужан је да гаји приплодњаке који су одабрани у складу са одгајивачко-селекцијским програмом, за које је издата прописана зоотехничка документација и да испуњава прописане услове у погледу објеката, опреме и стручне спреме запослених.

(2) Ближи услови које треба да испуњавају центри у погледу приплодњака, објеката, кадрова и опреме утврђују се прописом Министарства.

Центар за узгој и селекцију пчелињих матица

Члан 32

(1) Узгој, селекцију, производњу и промет пчелињих матица у складу са одгајивачко-селекцијским програмом може да обавља овлашћено правно лице или предузетник (у даљем тексту: Центар за узгој и селекцију пчелињих матица).

(2) Овлашћење за вршење послова из става 1 овог члана може стећи правно лице или предузетник које испуњава прописане услове у погледу објеката, опреме и стручне спреме запослених.

(3) Испуњеност услова утврђује и одобрење за рад издаје Министарство на период од пет година.

(4) Ради обављања стручне контроле над парењем пчелињих матица одређује се заштитни појас око Центра за узгој и селекцију пчелињих матица, у којем се примјењују посебни услови гајења, селидбе и транспорта пчела и пчеларског приплодног материјала.

(5) Ближи услови из става 2 овог члана, услови гајења и величина заштитног појаса из става 4 овог члана утврђују се прописом Министарства.

IV. ОЧУВАЊЕ ГЕНЕТСКЕ ВАРИЈАБИЛНОСТИ И ГЕНЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА

Очување генетских резерви

Члан 33

(1) Очување генетске варијабилности и генетских резерви домаћих животиња је од јавног интереса.

(2) Генетске резерве из става 1 овог члана обухватају појединачне расе и сојеве домаћих животиња и чувају се у облику минималног броја животиња, доза сјемена, јајних ћелија или ембриона.

(3) Ради очувања појединих раса, односно сојева, као и омогућавања задовољавајуће производње сточарских производа, одгајивачко-селекцијским програмима и њиховим спровођењем мора се обезбиједити очување генетске варијабилности домаћих животиња.

(4) Обим генетских резерви, начин и поступак обезбјеђивања и очувања генетских резерви из става 2 овог члана утврђује се прописом Министарства.

(5) Средства за очување генетских резерви домаћих животиња обезбјеђују се у буџету Црне Горе.

Биолошка разноврсност у сточарству

Члан 34

(1) Биолошку разноврсност у сточарству представљају све расе домаћих животиња које се гаје у Црној Гори.

(2) Очување биолошке разноврсности у сточарству спроводи овлашћена установа у складу са програмом очувања генетичких ресурса у сточарству, који доноси Влада, за период од пет година.

(3) Програм из става 2 овог члана обухвата:

1) оцјену стања генетичких ресурса у сточарству;

2) циљеве;

3) очување свих раса домаћих животиња које се гаје на подручју Црне Горе, са посебним мјерама за очување аутохтоних раса у њиховом изворном амбијенту;

4) очување раса домаћих животиња изван средине у којима су настале (ex-situ очување), односно у средини гдје су настале (in-situ очување) за сваку расу домаћих животиња;

5) успостављање и рад банке гена у сточарству;

6) испуњавање преузетих међународних обавеза у области очувања биолошке разноврсности у сточарству;

7) подизање јавне свијести о значају очувања биолошке разноврсности у сточарству;

8) мониторинг биолошке разноврсности и систематско праћење и анализирање стања генетичких ресурса у сточарству.

(4) Програмом из става 2 овог члана утврђују се и извори финансирања за очување биолошке разноврсности у сточарству, као што су: средства за обављање стручних послова, непосредна плаћања и друге субвенције одгајивачима или власницима домаћих животиња и физичким и правним лицима која раде на очувању генетских резерви у сточарству.

Аутохтоне расе

Члан 35

(1) Аутохтоне расе и сојеви домаћих животиња које су настале и гаје се на територији Црне Горе дио су националне биолошке баштине и под посебном су заштитом државе.

(2) Црна Гора заштићује име и аутохтону расу домаћих животиња у складу са потврђеним међународним уговорима.

(3) Аутохтоне расе се уписују у регистар аутохтоних раса који води Министарство.

(4) Поред аутохтоних раса из става 2 овог члана обухватиће се и друге расе које призна Министарство на основу захтјева и стручног елабората овлашћене установе која спроводи програм очувања генетичких ресурса у сточарству и води банку гена.

(5) Ближи услови у погледу гајења и промета аутохтоних раса и садржај и начин вођења регистра аутохтоних раса утврђују се прописом Министарства.

Очување биодиверзитета расе пчела *Apis mellifera carnica*

Члан 36

(1) Ради очувања биодиверзитета расе пчела *Apis mellifera carnica* на подручју Црне Горе није дозвољено гајење и промет приплодног материјала других раса пчела.

(2) Ближи услови гајења, паше, селидбе и промета пчела и другог приплодног материјала утврђују се прописом Министарства.

V. ПРОМЕТ ПРИПЛОДНИХ ЖИВОТИЊА И ГЕНЕТИЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Промет приплодних животиња

Члан 37

Промет приплодних животиња и њихово излагање на смотрама, изложбама, сајмовима, лицитацијама, такмичењима или на други начин може се вршити ако су животиње обиљежене на прописан начин и ако их прати одговарајућа зоотехничка документација, односно извод из матичне евиденције и документација у складу са прописима којима је уређена заштита здравља животиња.

Промет генетичког материјала

Члан 38

(1) Промет генетичког материјала (сјеме приплодњака, јаја за инкубирање, приплодни генетички материјал пчела, ембриони и јајне ћелије) може вршити само правно лице које испуњава прописане услове у погледу објеката, опреме и стручне спреме запослених.

(2) Генетички материјал у промету мора бити обиљежен на прописан начин и мора га пратити одговарајућа зоотехничка документација, односно извод из матичне евиденције и документација у складу са прописима којима је уређена заштита здравља животиња.

(3) Генетички материјал из става 1 овог члана мора бити добијен у складу са одгајивачко - селекцијским програмом и испуњавати услове прописане овим законом и законом којим се уређује заштита здравља животиња.

(4) Услови у погледу објеката, опреме и стручне спреме запослених из става 1 овог члана утврђују се прописом Министарства.

(5) Испуњеност услова из става 4 овог члана утврђује и рјешење о испуњености услова издаје орган управе надлежан за послове ветеринарства.

Увоз и извоз

Члан 39

(1) Приплодне животиње и генетички материјал могу се увозити и извозити, ако:

1) испуњавају услове у погледу производних способности утврђених одгајивачко-селекцијским програмом за поједине врсте или расе домаћих животиња;

2) посједују документ о поријеклу и производним особинама (извод из матичне књиге или регистра) издате од стране овлашћене организације земље извознице;

3) испуњавају услове утврђене прописима којима је уређена заштита здравља животиња.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, може да се, у складу са одгајивачко - селекцијским програмом, за потребе научноистраживачког рада или тестирања увезе ограничена количина сјемена приплодњака који нијесу тестирани и који немају оцјену одгајивачке вриједности.

(3) Изузетно од става 1 овог члана, извоз приплодних животиња и генетичког материјала може се вршити под друкчијим условима који се утврде са купцем.

(4) Ближи услови које приликом увоза требају да испуњавају приплодне животиње и генетички материјал из става 1 тач. 1 и 2 овог члана утврђују се прописом Министарства.

(5) Аутохтоне и угрожене аутохтоне расе могу се извозити само ако извоз не угрожава потребно бројно стање животиња и њихову заштиту, на основу дозволе Министарства.

VI. ВРШЕЊЕ ПОСЛОВА ОД ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА У СТОЧАРСТВУ

Послови од јавног интереса у сточарству

Члан 40

(1) Послови од јавног интереса у сточарству су:

1) спровођење одгајивачко-селекцијских програма за поједине врсте и расе домаћих животиња;

2) контрола производних својстава домаћих животиња;

3) оцјена одгајивачке вриједности приплодних животиња;

4) праћење и очување генетичке разноврсности у сточарству и генетичких резерви домаћих животиња;

5) контрола квалитета производа животињског поријекла и хране за животиње;

6) развојно истраживачки и савјетодавні послови у области сточарства;

7) вођење прописаних евиденција у сточарству;

8) вођење катастра и прогноза пчелиње паше;

9) други послови од јавног интереса у сточарству утврђени законом.

(2) Послове из става 1 овог члана могу да врше правна лица која испуњавају прописане услове у погледу стручне спреме запослених, опреме и простора, које овласти Министарство.

(3) Ближи услови за обављање послова из става 1 овог члана утврђују се прописом Министарства.

(4) Овлашћење за вршење послова од јавног интереса овлашћеним организацијама из става 2 овог члана даје се путем јавног позива, у складу са законом.

(5) Спровођење одгајивачко-селекцијског програма може се вршити на основу рјешења Министарства без јавног позива.

(6) Међусобна права и обавезе из става 1 овог члана уређују се уговором који закључује Министарство и извођач послова од јавног интереса у сточарству.

Финансирање послова од јавног интереса

Члан 41

(1) Послови од јавног интереса у сточарству финансирају се:

- 1) из буџета Црне Горе;
- 2) од накнада за пружене услуге;
- 3) из других извора.

(2) Из буџета Црне Горе финансирају се или суфинансирају послови од јавног интереса у складу са одгајивачко-селекцијским програмом и прописом Владе – Агробуџетом.

(3) Вршиоци послова од јавног интереса дужни су да средства из става 2 овог члана користе само за вршење уговорених послова.

(4) Вршиоци послова од јавног интереса дужни су да Министарству једном годишње подносе писани извјештај о реализованим пословима и о утрошку средстава.

Извјештавање одгајивача

Члан 42

Овлашћена установа или одгајивачка организација која врши послове од јавног интереса из члана 40 став 1 тач. 1, 2, 3 и 5 овог закона дужна је да обавијести одгајивача о свим резултатима мјерења и оцјењивања његових животиња, у року и на начин који је одређен одгајивачко-селекцијским програмом.

Одгајивачке организације

Члан 43

(1) Одгајивачи се могу удружити у одгајивачке организације ради остваривања својих интереса у области сточарства и ради спровођења одгајивачко-селекцијског програма.

(2) Одгајивачке организације из става 1 овог члана могу да се удруже у савез и друге форме удружења.

(3) Одгајивачка организација из става 1 овог члана може бити призната и уписана у регистар одгајивачких организација ако испуњава, нарочито слједеће услове:

- 1) има својство правног лица;
- 2) има запосленог најмање једног дипломираног инжињера сточарства или специјалисту сточарства;
- 3) испуњава организационе и техничке услове за спровођење одгајивачко-селекцијског програма;
- 4) располаже минималним бројем животиња који омогућава спровођење одгајивачко-селекцијског програма;
- 5) обезбјеђује вођење и коришћење података потребних за спровођење одгајивачко-селекцијског програма;

6) има усвојена стручна правила за праћење особина раса које су обухваћене матичном евиденцијом или регистром хибридних животиња, за остваривање одгајивачких циљева, систем коришћења података на основу којих може да се оцијени животиња и слично;

7) има правила за примјену принципа недискриминације.

(4) Одгајивачка организација која не испуњава услове из става 3 тач. 2 и 3 овог члана испуњеност услова може да обезбиједи на основу закљученог уговора о пословној сарадњи са овлашћеном установом за вршење одређених стручних послова у спровођењу одгајивачко-селекцијског програма.

(5) Ближи услови из става 3 овог члана за признавање одгајивачких организација утврђују се прописом Министарства.

Начело недискриминације

Члан 44

Призната одгајивачка организација дужна је да обезбиједи:

1) да свака домаћа животиња која испуњава услове за упис, уз сагласност одгајивача, буде уписана у матичну евиденцију;

2) да сваки одгајивач може да постане члан одгајивачке организације, односно да сарађује у спровођењу одгајивачко-селекцијског програма, уколико гаји приплодне животиње на подручју рада одгајивачке организације и сагласан је да учествује у реализацији одгајивачко-селекцијског програма одгајивачке организације.

Захтјев за признавање одгајивачке организације

Члан 45

(1) Захтјев за признавање одгајивачке организације нарочито садржи:

1) назив, сједиште и организациони облик;

2) дјелатност и подручје рада;

3) име и јединствени матични број одговорног лица;

4) име и јединствени матични број стручног лица одговорног за спровођење одгајивачко-селекцијског програма;

5) податке о именима и адресама чланова одгајивачке организације или сарадника, као и податке о броју њихових домаћих животиња укључених у одгајивачко-селекцијски програм.

(2) Уз захтјев за признавање из става 1 овог члана одгајивачка организација је дужна да поднесе и доказе о испуњавању услова из члана 43 ст. 3 и 4 овог закона и потврду о упису у Централни регистар Привредног суда.

(3) Испуњеност прописаних услова утврђује и рјешење о признавању одгајивачке организације доноси Министарство.

(4) Рјешење о признавању одгајивачке организације издаје се на пет година.

(5) Признате одгајивачке организације уписују се у регистар одгајивачких организација који води Министарство.

(6) Призната одгајивачка организација је, ради продужења статуса одгајивачке организације, дужна да поднесе захтјев за продужење статуса најмање шест мјесеци прије истека периода од пет година.

Промјена података

Члан 46

(1) Одгајивачка организација је дужна да, без одлагања, у писаној форми обавијести Министарство о промјени података који се односе на одговорно, односно стручно лице одговорно за спровођење одгајивачко-селекцијског програма.

(2) Одгајивачка организација је дужна да о свакој промјени података из члана 45 став 1 овог закона Министарству поднесе захтјев за промјену података у регистру одгајивачких организација, уз који прилаже одговарајућу документацију.

(3) О промјенама из ст. 1 и 2 овог члана Министарство одлучује рјешењем и врши промјену података у регистру одгајивачких организација.

Престанак статуса признате одгајивачке организације

Члан 47

(1) Статус признате одгајивачке организације престаје, ако:

- 1) организација престане да постоји (стечај, ликвидација и слично);
- 2) организација не спроводи одгајивачко-селекцијски програм на прописан начин;
- 3) истеком рока на који је издато рјешење о признавању одгајивачке организације.

(2) Уколико одгајивачка организација престане да испуњава услове из члана 43 ст. 3 и 4 овог закона, не спроводи одгајивачко-селекцијски програм на прописан начин или у прописаном року не поднесе захтјев за продужење статуса признате одгајивачке организације, Министарство ће рјешењем одредити рок за отклањање недостатака.

(3) Уколико одгајивачка организација из става 2 овог члана не отклони неправилности у остављеном року, Министарство ће донијети рјешење о брисању из регистра и престанку статуса одгајивачке организације.

(4) Рјешење из става 3 овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Финансирање рада одгајивачких организација

Члан 48

Одгајивачке организације финансирају се из:

1) накнада за услуге пружене правним и физичким лицима која се баве гајењем, прометом домаћих животиња и приплодног материјала или производњом, односно прерадом сточарских производа;

2) средстава буџета Црне Горе за извођење одгајивачких послова у оквиру одгајивачко-селекцијског програма;

3) чланарина чланова одгајивачке организације;

4) награда на такмичењима и изложбама приплодних животиња;

5) намјенских донација и других извора у складу са законом.

VII. ОБРАЗОВАЊЕ И ИСТРАЖИВАЧКИ РАД У СТОЧАРСТВУ

Образовање и стручно оспособљавање

Члан 49

(1) Образовање и стручно оспособљавање за потребе сточарства врше:

1) средње пољопривредне школе;

2) високошколске и научноистраживачке установе у области сточарства и ветерине;

3) стручне и савјетодавне службе у области сточарства и пољопривреде.

(2) Вршиоци образовања и стручног оспособљавања из става 1 овог члана дужни су да уважавају и преносе нова сазнања и научноистраживачка достигнућа која су важна за развој сточарства, као и да врше едукацију о прописима за гајење домаћих животиња.

Истраживачки рад

Члан 50

(1) Министарство, у складу са Националним програмом производње хране и развоја руралних подручја, самостално или у сарадњи са органом државне управе надлежним за послове просвјете и науке финансира или суфинансира истраживачке пројекте и истраживачку инфраструктуру у области сточарства, а којима се допуњују знања у области: гајења, селекције, репродукције, раста и развоја домаћих животиња, генетичке технологије, економике сточарске производње, крмне базе и исхране домаћих животиња, објеката и опреме, зоохигијене и етологије, технологије и квалитета сточарских производа.

(2) Обим и програм истраживања из става 1 овог члана утврђује се прописом Владе – Агробуџетом. Истраживања могу да спроводе само истраживачи који испуњавају услове у складу са прописима којим је уређена научноистраживачка дјелатност.

(3) Пренос достигнућа истраживања у праксу, поред истраживача из става 2 овог члана, врше и овлашћене установе, одгајивачке организације и друга правна лица која врше послове од јавног интереса у сточарству.

VIII. НАДЗОР

Инспекцијски надзор

Члан 51

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона врши Министарство преко пољопривредних инспектора, у складу са законом којим је уређен инспекцијски надзор.

Овлашћења пољопривредног инспектора

Члан 52

Поред овлашћења инспектора утврђених законом којим се уређује инспекцијски надзор, пољопривредни инспектор има овлашћења нарочито да:

- 1) провјерава начин гајења и искоришћавања домаћих животиња;
- 2) врши надзор над гајењем пчела, коришћењем пчелиње паше и спровођењем пчеларског пашног реда;
- 3) врши надзор над вођењем прописаних евиденција и база података у сточарству;
- 4) врши надзор над спровођењем одгајивачко-селекцијског програма;
- 5) надзире поступке оцјењивања и одабирања приплодњака за вјештачко осјемењивање и природни припуст;
- 6) контролише извођење вјештачког осјемењивања и природног припуста и вођење прописане евиденције;
- 7) надзире спровођење контроле продуктивности и оцјене одгајивачке вриједности приплодних животиња, исправност уписа матичних грла и издавања извода из матичне евиденције;

- 8) контролише спровођење програма очувања аутохтоних и угрожених раса и сојева домаћих животиња;
- 9) контролише рад овлашћене установе и одгајивачке организације у спровођењу одгајивачко-селекцијског програма и других послова од јавног интереса у сточарству;
- 10) надзире и друге послове од значаја за досљедну примјену закона.

Управне мјере и радње

Члан 53

Ако се приликом вршења послова из члана 52 овог закона утврди да је повријеђен или неправилно примијењен овај закон или пропис донесен на основу овог закона, пољопривредни инспектор може да:

- 1) наложи одгајивачу, одгајивачкој организацији, овлашћеној установи или другом правном лицу усклађивање обављања дјелатности, односно отклањање неправилности у погледу прописаних услова;
- 2) рјешењем одреди рок за испуњавање услова предвиђених овим законом;
- 3) забрани рад субјектима у сточарству до испуњења услова предвиђених овим законом;
- 4) поднесе захтјев за покретање прекршајног поступка због повреде овог закона и прописа донијетих на основу овог закона;
- 5) предузме друге мјере и радње у складу са законом.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54

(1) Новчаном казном од десетоструког до двадестоструког износа минималне зараде у Црној Гори казниће се за прекршај привредно друштво, правно лице и предузетник, ако:

- 1) пчелињак постави на мјесто на којем пчеле сметају сусједима и пролазницима (члан 13 став 2);
- 2) не води матичну евиденцију или не издаје извод из матичне евиденције (члан 18 ст. 1, 2 и 3);
- 3) као квалитетну приплодну животињу користи приплодну животињу која нема познато поријекло, не испуњава услове да буде уписана у матичну евиденцију, односно није праћена одговарајућом зоотехничком документацијом (члан 19 став 6);
- 4) не води евиденцију и не издаје потврду о природном припусту, односно вјештачком осјемењивању (члан 22 став 2);
- 5) вјештачко осјемењивање спроводи супротно одгајивачко-селекцијском програму, употребљава сјеме које не испуњава услове утврђене овим законом или вјештачко осјемењивање не обавља током цијеле године (члан 23 став 2 тач 1, 2 и 5);
- 6) за природни припуст користи приплодњака који није уписан у матичну књигу и који није одабран, односно лиценциран за ту намјену (члан 24 став 3);
- 7) за вјештачко осјемењивање користи сјеме приплодњака који нема зоотехнички документ о оцјени одгајивачке вриједности (члан 25 став 1);
- 8) ставља у промет и користи за репродукцију животињске јајне ћелије и ембрионе који нијесу добијени и ускладиштени на прописан начин у организацији овлашћеној за прикупљање, добијање и пресађивање ембриона, не потичу од приплодних животиња које испуњавају услове за добијање јајних ћелија и ембриона у складу са одгајивачко-селекцијским програмом, нијесу обиљежени на прописан начин, а ако су у животињи примаоцу она није обиљежена на прописан начин, које не прати прописана

документација или не одговарају прописаним условима о квалитету (члан 27 став 1 овог закона);

9) мијења насљедне особине домаћих животиња методама генетске манипулације (члан 28 став 1);

10) контролу производних особина не врши у складу са одгајивачко-селекцијским програмом (члан 30 став 1);

11) гаји пчеле које не припадају раси *Apis Mellifera Carnica* (члан 36 став 1);

12) врши извоз аутохтоних раса и сојева домаћих животиња без дозволе Министарства (члан 39 став 5);

13) не обавијести одгајивача о резултатима извршених мјерења и оцјењивања његових домаћих животиња у року и на начин одређен одгајивачко-селекцијским програмом (члан 42);

14) без одлагања у писаној форми не обавијести Министарство о промјени података који се односе на одговорно, односно стручно лице (члан 46 став 1).

(2) За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву, правном лицу и физичко лице новчаном казном од једне половине до петоструког износа минималне зараде у Црној Гори.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за усклађивање пословања

Члан 55

Привредна друштва, предузетници и физичка лица која се баве гајењем домаћих животиња дужна су да своје пословање ускладе са овим законом, најкасније у року од четири године од дана ступања на снагу овог закона.

Преузимање евиденција

Члан 56

(1) Евиденције и регистре који су вођени на основу Закона о мјерама за унапрјеђивање сточарства (“Службени лист РЦГ”, бр. 4/92 и 59/92) преузеће Министарство и укључити у базе података које се воде по овом закону.

(2) Правна лица која су до ступања на снагу овог закона водила евиденције из става 1 овог члана дужна су да евиденције и регистре доставе Министарству, у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Рок за доношење прописа

Члан 57

(1) Прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења прописа из става 1 овог члана примјењиваће се прописи донесени на основу Закона о мјерама за унапрјеђивање сточарства (“Службени лист РЦГ”, бр. 4/92 и 59/92).

Рок за доношење програма

Члан 58

Одгајивачко-селекцијски програм донијеће се у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Вршење послова од јавног интереса

Члан 59

До повјеравања послова од јавног интереса у сточарству на основу овог закона, стручне послове од јавног интереса вршиће правна лица овлашћена у складу са Законом о мјерама за унапрјеђивање сточарства (“Службени лист РЦГ”, бр. 4/92 и 59/92).

Престанак важења закона

Члан 60

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о мјерама за унапрјеђивање сточарства (“Службени лист РЦГ”, бр. 4/92 и 59/92).

Завршна одредба

Члан 61

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном листу Црне Горе”.

СУ-СК Број 01-371/6

Подгорица, 30. новембра 2010. године

Скупштина Црне Горе 24. сазива

Председник,

Ранко Кривокапић, с.р.